

Ændringsforslag

til

Forslag til lov om ændring af lov om Udbetaling Danmark og forskellige andre love (Overførsel af myndighedsområder til Udbetaling Danmark samt indførelse af beføjelser til, at Udbetaling Danmark kan foretage registersamkøringer på bl.a. kommunale ydelsesområder m.v.) – (L 148)

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, tiltrådt af...

Til § 1

1) Efter nr. 13 indsættes som nyt nummer:

”01. Efter § 13, stk. 6, som bliver til stk. 7, indsættes som nyt stykke:

Stk. 8. Udbetaling Danmark kan undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse m.v., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, og som ikke er undtaget herfra efter stk. 2-6, hvis Udbetaling Danmark vurderer, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening.

Stk. 7-8 bliver herefter til stk. 9-10.”

[Undtagelse fra digital selvbetjening]

Bemærkninger

Til nr. 1

Efter gældende regler i lov om Udbetaling Danmark kan ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold på Udbetaling Danmarks sagsområder fastsætte regler om, at kommunikation mellem Udbetaling Danmark og borgere skal ske i elektronisk form, jf. § 13, stk. 1, i lov om Udbetaling Danmark.

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan fastsætte regler om, at visse borgere helt eller delvist skal være undtaget fra kravet om digital kommunikation, jf. § 13, stk. 2, i lov om Udbetaling Danmark.

Det er i § 13, stk. 3, i lov om Udbetaling Danmark fastsat, at det er kommunen, som på Udbetaling Danmarks sagsområde kan træffe afgørelse om, hvorvidt borgeren skal undtages fra obligatorisk digital selvbetjening efter regler, som er fastsat i medfør af § 13, stk. 2 i lov om Udbetaling Danmark.

I bekendtgørelse nr. 1215 af 20. november 2014 om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v., er det fastsat, at kommunen skal tilbyde, at en ansøgning eller meddelelse m.v. kan indgives på en anden måde end ved digital selvbetjening, hvis kommunen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening. Muligheden for at ansøge, meddele m.v. på anden måde end ved digital selvbetjening skal imødekomme borgere med særlige behov. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, psykiske lidelser, sprogvanskeligheder, visse socialt udsatte borgere og borgere, der mangler digitale kompetencer. Der foreligger særlige forhold for disse borgere, hvis hjælp eller medbetjening fra den offentlige myndigheds side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at muliggøre digital ansøgning eller meddelelse m.v.

Kommunen kan beslutte, at afgørelsen, om at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren skal tilbydes, at en ansøgning eller meddelelse m.v. kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, skal gælde for alle fremtidige ansøgninger og meddelelser m.v., som er omfattet af en nærmere bestemt ydelsesgruppe, jf. bekendtgørelsens bilag 1, tabel 1-4.

Kommunalbestyrelsens afgørelser, om hvorvidt borgeren skal undtages fra obligatorisk digital selvbetjening, kan påklages til Ankestyrelsen efter § 13, stk. 4, i lov om Udbetaling Danmark.

Efter gældende § 13, stk. 6, i lov om Udbetaling Danmark kan Udbetaling Danmark undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse m.v., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, og som ikke er undtaget herfra efter stk. 2-5, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele ved at modtage ansøgningen eller meddelelsen m.v. på anden måde end digitalt.

Bestemmelsen giver Udbetaling Danmark mulighed for – ud over de tilfælde, hvor kommunen har truffet afgørelse om, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening – ud fra økonomiske overvejelser at undlade at afvise ansøgninger eller meddelelser, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening. Udbetaling Danmark kan endvidere undlade at afvise en meddelelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis det efter sagens karakter er hensigtsmæssigt at modtage meddelelsen på anden måde end digitalt, fx hvor en oplysning kan betyde, at borgeren vil få udbetalt for meget, hvis ikke Udbetaling Danmark med det samme lader oplysningen indgå i borgerens sag. Bestemmelsen sikrer således, at Udbetaling Danmark kan leve op til sin forpligtelse om, at ydelsen udbetales på et korrekt grundlag, selvom oplysningen ikke er indgivet digitalt.

Der kan efter gældende regler ikke klages over Udbetaling Danmarks beslutning om at se bort fra det digitale krav.

Udbetaling Danmark har efter gældende regler ikke mulighed for at tage imod en ansøgning eller meddelelse fra borgeren, som alene på grund af borgerens særlige forhold ikke indgives digitalt, hvis kommunen ikke har truffet afgørelse om undtagelse fra kravet efter § 13, stk. 3, i lov om Udbetaling Danmark. Udbetaling Danmark skal i så fald henvise borgeren til kommunen.

Enkeltsager har vist, at der er tilfælde, hvor borgere har rettet telefonisk henvendelse til Udbetaling Danmark, som uden held har forsøgt at vejlede og guide borgeren til digital selvbetjening. Borgerne er herefter blevet henvist til at kontakte kommunen, som kan foretage vurderingen af, om der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan indgive ansøgningen digitalt, og derfor skal tilbydes at ansøge eksempelvis på en blanket, som udleveres af kommunen.

En række kommuner og Ældresagen har påpeget, at der blandt nogle borgere er en uklarhed om, hvem de skal rette henvendelse til. Det kan fx betyde, at nogle borgere henvender sig direkte til Udbetaling Danmark uden først at have søgt om undtagelse i kommunen, hvorefter de henvises videre til kommunen, selv om Udbetaling Danmark vurderer, at borgeren heller ikke med kommunens hjælp, vil kunne betjene sig selv digitalt.

For at reducere antallet af denne type situationer foreslås det, at Udbetaling Danmark får mulighed for at undlade at afvise en ansøgning eller meddelelse m.v., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, og som ikke er undtaget af kommunen efter § 13, stk. 2-6, i lov om Udbetaling Danmark, hvis Udbetaling Danmark vurderer, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren heller ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening ved kommunal medbetjening.

Denne mulighed kan særligt anvendes i de tilfælde, hvor en borger henvender sig telefonisk til Udbetaling Danmark for at bede om hjælp til ansøgning om en ydelse, fx boligstøtte eller folkepension, og hvor Udbetaling Danmark vurderer, at borgeren ikke fysisk kan møde op i kommunen for at få hjælp til digital selvbetjening. Det kan f.eks. være borgere med et handicap, som gør det meget vanskeligt at møde op for at få medbetjening i kommunen eller borgere, som Udbetaling Danmark vurderer, er helt uden digitale kompetencer, og hvor medbetjening i kommunen ikke forventes at kunne løse borgerens digitale udfordringer. Det kan også være borgere, der befinder sig i udlandet, hvor det ikke er muligt at hjælpe borgeren igennem den digitale løsning over telefonen. Udbetaling Danmark kan i så fald i forbindelse med den konkrete henvendelse tilbyde at betjene borgeren på anden vis ved fx at sende borgeren et ansøgningsskema og efterfølgende undlade at afvise ansøgningen, når den sendes retur af borgeren.

Hvis Udbetaling Danmark i en konkret situation anvender muligheden for at se bort fra kravet om obligatorisk digital selvbetjening, har det alene betydning for borgerens ydelse i Udbetaling Danmark og medfører derfor ikke krav om, at kommunen skal orienteres.

Vurderer Udbetaling Danmark, at der er tale om en borger, som har behov og mulighed for at få personlig betjening i kommunen, skal Udbetaling Danmark fortsat henvise borgeren til at få hjælp fx i form af medbetjening i kommunen. Desuden skal Udbetaling Danmark henvise borgeren til kommunen, hvis borgeren ønsker en afgørelse om, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren skal tilbydes, at en ansøgning eller meddelelse m.v. kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, som skal gælde for alle fremtidige ansøgninger og meddelelser m.v. indenfor en nærmere bestemt ydelsesgruppe, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v., bilag 1, tabel 1-4.

Det foreslås, at borgeren ligesom efter gældende § 13, stk. 6, ikke kan klage over, at Udbetaling Danmark ikke anvender den foreslåede bestemmelse og derfor i den konkrete situation afviser en ansøgning eller meddelelse m.v., der indsendes ikke-digitalt, og henviser borgeren til betjening i kommunen.